Załącznik do Uchwały nr 6/2026/2027 Rady Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie z dnia 10 listopada 2026 r.

PROFIL BADAWCZY WYDZIAŁU FILOZOFICZNEGO UNIWERSYTETU IGNATIANUM W KRAKOWIE

Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie jest wyspecjalizowaną jednostką badawczo-dydaktyczną, kontynuującą i rozwijającą interdyscyplinarne badania zapoczątkowane pod koniec XIX wieku przez krakowski ośrodek naukowy jezuitów, funkcjonujący w XX wieku jako Wydział Filozoficzny Towarzystwa Jezusowego w Krakowie.

Uwzględniając charakter Uniwersytetu, dotychczasowy dorobek oraz realizowane projekty, Wydział przyjmuje za zasadniczy horyzont swoich działań badawczych szeroko rozumianą refleksję i praktykę o inspiracjach chrześcijańskich, w szczególności filozofię uprawianą we współpracujących z sobą nurtach takich, jak filozofia analityczna, filozofia logiczna, fenomenologia, egzystencjalizm, hermeneutyka, filozofia dialogu, tomizm oraz interdyscyplinarne badania na pograniczu filozofii, psychologii, psychoterapii, coachingu, informatyki, językoznawstwa, literaturoznawstwa i innych dyscyplin. Ta współpraca dyscyplin opiera się na wzajemnej inspiracji, krytyce i twórczej kontynuacji, z dbałością o wysoki poziom merytoryczny oraz wysoką kulturę metodologiczną i logiczną prowadzonych badań.

OBSZARY I CELE BADAWCZE

Wydział integruje działalność naukową pracowników wokół problematyki człowieka rozumianej szeroko – wraz z jej kontekstami i implikacjami. Badania łączą zagadnienia antropologiczne i etyczne z religią, kulturą, naukami społecznymi i matematyczno-przyrodniczymi, informatycznymi i technicznymi. Interdyscyplinarna aktywność badawcza integrowana przez filozofię odnosi się do różnych aspektów pytania o człowieka: o jego działanie i poznanie, dążenia i obawy (utopie i dystopie), bytowanie jako twórcy i użytkownika znaków, a także do współczesnych wyzwań, takich jak przemiany w nauce i technice, środowisku przyrodniczym, dyskursach społecznych, kulturze i jej strukturach semantycznych oraz religii – i tego, co implikują one dla rozumienia i samorozumienia człowieka.

Szczególne miejsce w tym obszarze zajmują interdyscyplinarne badania nad modelowaniem, symulacją i wspomaganiem rozwoju procesów poznawczych człowieka przy użyciu narzędzi informatycznych, zwłaszcza systemów sztucznej inteligencji. Obejmują one analizę teoretyczną, projektowanie i realizację badań empirycznych oraz poszukiwanie możliwości praktycznego wykorzystania rezultatów na rzecz otoczenia społeczno-gospodarczego. Ważnym aspektem jest pogłębiona refleksja antropologiczna i aksjologiczna prowadzona w perspektywie odpowiedzialnego podejścia do sztucznej inteligencji i nowoczesnych technologii.

Wydział rozwija również badania nad praktycznym zastosowaniem filozofii m.in. w analizie i ocenie informacji, odpowiedzialnym wykorzystaniu danych i technologii oraz tworzeniu rozwiązań służących dobru człowieka i wspólnoty. Istotną ich częścią są interdyscyplinarne badania nad krytycznym myśleniem, w których filozofia współpracuje z innymi dyscyplinami, w tym z informatyką oraz dyscyplinami z dziedziny nauk społecznych. Rozwijane są także badania nad filozoficznymi aspektami projektowania i wdrażania innowacji społecznych, organizacyjnych i technologicznych – w tym nad rozpoznawaniem ludzkich potrzeb, doświadczeń i wartości oraz oceną etyczną skutków podejmowanych przedsięwzięć. Podejmowane są próby realizacji inspirowanego wzorcami starożytnymi (np. stoicyzm), ale współczesnego modelu filozofii jako sztuki mądrego życia.

Załącznik do Uchwały nr 6/2026/2027 Rady Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Ignatianum w Krakowie z dnia 10 listopada 2026 r.

CECHY PROFILU BADAWCZEGO

Profil badawczy Wydziału charakteryzują następujące cechy:

- rozwijanie zdolności filozofii i jej różnych nurtów do twórczej interakcji z innymi dyscyplinami i dziedzinami wiedzy (szczególnie psychologią, informatyką, psychoterapią, coachingiem, literaturoznawstwem),
- poszukiwanie nowych perspektyw zrozumienia człowieka w całokształcie jego życia podlegającego nieustannym wyzwaniom współczesnej cywilizacji naukowo-technicznej,
- poszukiwanie nieredukcyjnych rozwiązań podejmowanych problemów,
- rozwijanie i promowanie kultury logicznej, zwłaszcza w zakresie krytycznego myślenia i logiki praktycznej,
- krytyczna analiza współczesnych przemian społeczno-kulturowych, wyzwań i kryzysów,
- dialog z tradycją filozoficzną przy jednoczesnej konfrontacji ze współczesnymi ujęciami,
- rozwijanie wiedzy i praktyki filozoficznej o nastawieniu mądrościowym i metafizycznym,
- uwzględnianie inspiracji chrześcijańskiej,
- odwoływanie się do polskiego wkładu w myśl europejską i światową (szczególnie dorobek szkoły lwowsko-warszawskiej i fenomenologii),
- ukazywanie znaczenia refleksji i praktyki filozoficznej w rozwijaniu mądrego codziennego życia oraz w realizacji dobra osoby ludzkiej.